

**ΣΧΟΛΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ**

**ΤΜΗΜΑ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ**

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

**«Διενέργεια Ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης Κίνδυνων -
Μελέτη Περίπτωσης: Δήμος της Περιφέρειας Νοτίου
Αιγαίου»**

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Θ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

**ΣΧΟΛΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ, ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ**

**ΤΜΗΜΑ
ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΤΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ ΝΕΑΠΟΛΙΣ ΠΑΦΟΥ**

ΤΙΤΛΟΣ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗΣ

**«Διενέργεια Ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης Κίνδυνων -
Μελέτη Περίπτωσης: Δήμος της Περιφέρειας Νοτίου
Αιγαίου»**

**Διατριβή η οποία υποβλήθηκε προς απόκτηση εξ αποστάσεως
μεταπτυχιακού τίτλου σπουδών στην Εγκληματολογική Λογιστική
στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφου**

ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΟΣ Θ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ

ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ 2024

Πνευματικά δικαιώματα

Copyright © **Αγγελόπουλος Θ. Παναγιώτης, 2024**

Με επιφύλαξη παντός δικαιώματος. All rights reserved.

Η έγκριση της διατριβής από το Πανεπιστήμιο Νεάπολις δεν υποδηλώνει απαραίτητως και αποδοχή των απόψεων του συγγραφέα εκ μέρους του Πανεπιστημίου.

Ονοματεπώνυμο Φοιτητή/Φοιτήτριας: Αγγελόπουλος Θ. Παναγιώτης

Τίτλος Μεταπτυχιακής Διατριβής: «Διενέργεια Ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης Κίνδυνων - Μελέτη Περίπτωσης: Δήμος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου»

Η παρούσα Μεταπτυχιακή Διατριβή εκπονήθηκε στο πλαίσιο των σπουδών για την απόκτηση εξ αποστάσεως μεταπτυχιακού τίτλου στο Πανεπιστήμιο Νεάπολις και εγκρίθηκε στις [ημερομηνία έγκρισης] από τα μέλη της Εξεταστικής Επιτροπής.

Εξεταστική Επιτροπή:

Πρώτος επιβλέπων (Πανεπιστήμιο Νεάπολις Πάφος)

Σαριαννίδης Ν., Καθηγητής, Υπογραφή

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής:

Α.Καταραχιά, Καθηγήτρια, Υπογραφή

Μέλος Εξεταστικής Επιτροπής:

[Πιτοσκα Η., Καθηγήτρια, Υπογραφή

Η ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Ο Αγγελόπουλος Θ. Παναγιώτης, γνωρίζοντας τις συνέπειες της λογοκλοπής, δηλώνω υπεύθυνα ότι η παρούσα εργασία με τίτλο «Διενέργεια Ετήσιας Έκθεσης Αξιολόγησης Κίνδυνων - Μελέτη Περίπτωσης: Δήμος της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου», αποτελεί προϊόν αυστηρά προσωπικής εργασίας και όλες οι πηγές που έχω χρησιμοποιήσει, έχουν δηλωθεί κατάλληλα στις βιβλιογραφικές παραπομπές και αναφορές. Τα σημεία όπου έχω χρησιμοποιήσει ιδέες, κείμενο ή/και πηγές άλλων συγγραφέων, αναφέρονται ευδιάκριτα στο κείμενο με την κατάλληλη παραπομπή και η σχετική αναφορά περιλαμβάνεται στο τμήμα των βιβλιογραφικών αναφορών με πλήρη περιγραφή.

Ο Δηλών

Αγγελόπουλος Θ. Παναγιώτης

Ευχαριστίες

Στις ευχαριστίες μου θα ήθελα πρώτα να μνημονεύσω τον επιβλέποντα καθηγητή μου Δρ. Νικόλαο Σαριγιαννίδη, αφού η καθοδήγηση και η βοήθεια του ήταν καθοριστική για την ολοκλήρωση αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας.

Επίσης θα ήθελα να εκφράσω ευχαριστίες σε όλους τους καθηγητές του μεταπτυχιακού προγράμματος που με βοήθησαν να αποκτήσω μια ολοκληρωμένη και εμπειριστατωμένη άποψη αναφορικά με την παροχή γνώσεων όσον αφορά πρακτική εφαρμογή των διαδικασιών του Εσωτερικού Ελέγχου.

Θα ήθελα να ευχαριστήσω πολύ τα στελέχη και τους υπαλλήλους του Δήμου της περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου που ανταποκρίθηκαν με την συνεργασία τους στην διενέργεια της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας.

Τέλος, να πω ένα τεράστιο ευχαριστώ στην οικογένεια μου για όλη την συμπαράσταση, υπομονή και στήριξη που έδειξαν καθ' όλη τη διάρκεια του μεταπτυχιακού μου προγράμματος.

Περιεχόμενα

Περίληψη	1
Abstract	2
Εισαγωγή	3
Λέξεις κλειδιά:	4
Key words:	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1 – ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	5
1.1. Ορισμοί.....	5
1.2. Σκοπιμότητα Αναγνώρισης & Διαχείρισης Κινδύνων	9
1.2.1. Προληπτικά Μέτρα	10
1.2.2. Ανίχνευση	10
1.2.3. Αντίδραση	10
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2 – ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	11
2.1. Βήμα 1: Προσδιορισμός του Περιβάλλοντος	12
2.2. Βήμα 2: Αναγνώριση των Κινδύνων.....	13
2.3. Βήμα 3: Ανάλυση των Κινδύνων.....	14
2.4. Βήμα 4: Αξιολόγηση των Κινδύνων	15
2.5. Βήμα 5: Αντιμετώπιση των Κινδύνων.....	18
2.6. Κατάρτιση Ετήσιου Προγράμματος Εργασιών βάσει Αξιολόγησης Κινδύνων.....	21
2.7. Μελέτη Περίπτωσης: Δήμος του Νομού Κυκλάδων – Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου	24
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: ΔΙΕΝΕΡΓΕΙΑ ΕΤΗΣΙΑΣ ΕΚΘΕΣΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΚΙΝΔΥΝΩΝ	25
3.1. Εισαγωγή.....	25
3.2. Περιορισμοί Έργου	27
3.3. Προσέγγιση – Μεθοδολογία	29
3.3.1. Κατανόηση του Περιβάλλοντος	29
3.3.2. Αναγνώριση και Πλαίσιο Κινδύνων	30
3.3.3. Παράγοντες και Κριτήρια που λήφθηκαν υπόψη κατά την Αξιολόγηση Κινδύνων	32
3.4. Διαδικασία Αξιολόγησης Κινδύνων.....	33
3.5. Ανάλυση Διαδικασίας Αξιολόγησης Κινδύνων.....	35
3.6. Σύνοψη Διοίκησης.....	38
3.7. Συνολικά Αποτελέσματα Αξιολόγησης Κινδύνων	39
3.8. Συνολικά Αποτελέσματα Αξιολόγησης Κινδύνων Πληροφοριακών Συστημάτων.....	43
3.9. Κρισιμότητα Ανά Διεύθυνση.....	48
3.10. Αναλυτικά Αποτελέσματα Αξιολόγησης Κινδύνων.....	48
3.11. Κρισιμότερες Διευθύνσεις με βάση τον Ενδογενή Κίνδυνο (Συνδυασμός Πιθανότητας και Αντίκτυπος Κινδύνου).....	49

3.12.	Κρισιμότεροι Κίνδυνοι ανά Διεύθυνση	51
3.13.	Κατανομή Κρισιμότητας Γεγονότων Κινδύνου.....	67
3.14.	Προτάσεις για βελτίωση	68
	Βιβλιογραφία	74

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1: Δράσεις Αποτροπής	9
Διάγραμμα 2: Διαχείριση των Κινδύνων	11
Διάγραμμα 3: Εξίσωση Υπολογισμού Στάθμης Κινδύνου	17
Διάγραμμα 4: Κίνδυνος ανά Διεύθυνση / Αυτοτελές Τμήμα.....	42

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 1: Διαβάθμιση της Πιθανότητας Εμφάνισης ενός Κινδύνου	16
Πίνακας 2: Διαβάθμιση Αντικτύπου	16
Πίνακας 3: Χάρτης Διαβάθμισης Κινδύνων	17
Πίνακας 4: Αυτοτελή Τμήματα/Γραφεία στο Πλαίσιο Αξιολόγησης	27
Πίνακας 5: Αυτοτελή Τμήματα/Γραφεία στο Πλαίσιο Αξιολόγησης	30
Πίνακας 6: Κριτήρια Αξιολόγησης Αντίκτυπου Κινδύνου.....	34
Πίνακας 7: Κριτήρια Αξιολόγησης Πιθανότητας Εμφάνισης Κινδύνων	35
Πίνακας 8: Χάρτης Κινδύνων	36
Πίνακας 9: Χαρτογράφηση Κινδύνου.....	37
Πίνακας 10: Κατηγοριοποίηση & Αξιολόγηση Κινδύνων.....	40
Πίνακας 11: Συνολική Αποτύπωση Αξιολόγησης Κινδύνων	41
Πίνακας 12: Συνολικά αποτελέσματα αξιολόγησης κινδύνου Πληροφοριακών Συστημάτων.....	44
Πίνακας 13: Συνολικά αποτελέσματα αξιολόγησης κινδύνου ανά Πληροφοριακό Σύστημα	44
Πίνακας 14: Χαρτογράφηση Κρισιμότητας Πληροφοριακών Συστημάτων.....	47
Πίνακας 15: Χαρτογράφηση Κινδύνου ανά Διεύθυνση.....	48
Πίνακας 16: Ιεραρχική Αποτύπωση Αυτοτελών Τμημάτων / Γραφείων βάσει Κρισιμότητας.....	50
Πίνακας 17: Συνδυασμοί Πιθανότητας και Αντίκτυπου Κινδύνου (Κρισιμότητα Γεγονότων).....	67
Πίνακας 18: Χαρτογράφηση Γεγονότων Κινδύνου	68

Κατάλογος Βραχυγραφιών

Ε.Ε. : Εσωτερικός Έλεγχος

Σ.Ε.Ε. : Σύστημα Εσωτερικού Ελέγχου

Μ.Ε.Ε. : Μονάδα Εσωτερικού Ελέγχου

Ο.Τ.Α. : Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Δ.Ο. : Δημόσιος Οργανισμός

Π.Σ. : Πληροφοριακό Σύστημα

Ο.Ε.Υ. : Οργανισμός Εσωτερικής Υπηρεσίας

Ε.Α.Δ. : Εθνική Αρχή Διαφάνειας

Τ.Π.Ε. : Τεχνολογία Πληροφορικής και Επικοινωνιών

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας μεταπτυχιακής εργασίας, αποτελεί ο εντοπισμός και η αξιολόγηση των κινδύνων που αφορούν την λειτουργία του Δήμου καθώς και η εξέταση των αποτελεσμάτων της αξιολόγησης αυτής.

Θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν τόσο τα αποτελέσματα της διαδικασίας αξιολόγησης όσο και η μεθοδολογία που ακολουθήθηκε.

Η αξιολόγηση κινδύνων είναι μια κρίσιμη διαδικασία για τον Δήμο ώστε να αναγνωρίσει, να αναλύσει και να αντιμετωπίσει τους πιθανούς κινδύνους που ενδεχομένως να επηρεάσουν τη λειτουργία του, τις υπηρεσίες του και την ασφάλεια των πολιτών του.

Η αξιολόγηση κινδύνων στον Δήμο είναι ένα σημαντικό ερευνητικό πεδίο, καθώς απαιτείται να εντοπιστούν οι κύριοι κίνδυνοι που επηρεάζουν την αποτελεσματικότητα και την ασφάλεια του Δήμου σε τοπικό επίπεδο. Οι αξιολογήσεις κινδύνων μπορούν να επικεντρωθούν σε διάφορες πτυχές της διοίκησης, ανάλογα με τον σκοπό και τους στόχους της έρευνας.

Η αξιολόγηση κινδύνων στον Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι ένα εργαλείο που βοηθά στην προστασία, την ασφάλεια και τη βιωσιμότητα του Δήμου. Με αυτή την διαδικασία, μπορούν να ληφθούν ενημερωμένες αποφάσεις για την αντιμετώπιση κινδύνων και την ενίσχυση της ασφάλειας και της ευημερίας της κοινότητας στο σύνολό της.

Abstract

The purpose of this master's thesis is to identify and evaluate the risks related to the operation of the Municipality as well as to examine the results of this evaluation.

Both the results of the evaluation process and the methodology followed will be presented and analyzed.

Risk assessment is a critical process for the Municipality to identify, analyze and deal with potential risks that may affect its operation, its services and the safety of its citizens.

Risk assessment in the Municipality is an important research field, as it is required to identify the main risks that affect the effectiveness and safety of the Municipality at the local level. Risk assessments can focus on different aspects of management, depending on the purpose and objectives of the investigation.

Risk assessment in the Local Government Organization is a tool that helps to protect, safety and sustainability of the Municipality. Through this process, informed decisions can be made to address risks and enhance the safety and well-being of the community as a whole.

Εισαγωγή

Η παρούσα μεταπτυχιακή εργασία περιέχει ένα ενιαίο σύνολο δράσεων και τεχνικών για τον αναγνώριση, τον ποσοτικό προσδιορισμό και την καταπολέμηση των κινδύνων διαφθοράς και κακόβουλης δραστηριότητας στις πολιτικές, τα προγράμματα και τα έργα που ανατίθενται οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) μέσα από την μελέτη περίπτωσης σε ένα Δήμο του Νομού Κυκλάδων, της Περιφέρειας Νοτίου Αιγαίου.

Η έρευνα διενεργήθηκε εντός του έτους 2023 και η διεξαγωγή της έγινε με βάση τα Διεθνή Πρότυπα Εφαρμογής Εσωτερικού Ελέγχου, των εγχειριδίων της Εθνικής Αρχής Διαφάνειας (Ε.Α.Δ.) και μέσω και μέσω προσωπικών συνεντεύξεων με χρήση ερωτηματολογίων με τους προϊσταμένους των τμημάτων του Δήμου.

Με τον ν. 5313/2023 θεσπίζεται το πλαίσιο της διαχείρισης των κινδύνων, ως δομικό στοιχείο του Συστήματος Εσωτερικού Ελέγχου (Σ.Ε.Ε.) των φορέων του δημόσιου τομέα με την δημιουργία του Μητρώου Κινδύνων και του Κεντρικού Αποθετηρίου Κινδύνων Διαφθοράς και τη δημιουργία της Μονάδας Διαχείρισης Κινδύνων. Αυτός είναι και ο λόγος για τον οποίο δεν υπάρχει αρκετή βιβλιογραφία σχετικά με τους κανόνες για την δημιουργία και την ενίσχυση μηχανισμών πρόληψης, ανίχνευσης και αποφυγής φαινομένων διαφθοράς και απάτης, βάσει αξιολόγησης κινδύνων.

Με την παρούσα μεταπτυχιακή εργασία, προτείνεται μία δομημένη αξιολόγηση των κινδύνων ενός Ο.Τ.Α. με δυνητική εφαρμογή από το σύνολο των Δ.Ο..

Λέξεις κλειδιά:

Οργανισμός Τοπικής Αυτοδιοίκησης, Αξιολόγηση Κινδύνου, Εγγενής Κίνδυνος, Μητρώο Κινδύνων, Ανάλυση των Αποτελεσμάτων, Υπολειμματικός Κίνδυνος, Ετήσια Έκθεση. Βελτιωτικές Προτάσεις

Key words:

Local Government Organisation, Risk Assessment, Inherent Risk, Risk Register, Results Analysis, Residual Risk, Annual Report. Improvement Suggestions